

Staatssecretaris Cultuur en Media
mevrouw G. Uslu
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG
Per e-mail: secretariaatscm@minocw.nl

24 mei 2022

Advies Raad voor Cultuur/ 'archeologie bij de tijd'

Geachte mevrouw Uslu,

Hierbij reageert de brancheorganisatie van projectontwikkelaars -NEPROM- op de aanbevelingen voor aanpassingen van de Raad voor Cultuur; zoals verwerkt in het rapport 'archeologie bij de tijd'. NEPROM-leden werken dagelijks aan integrale en kwalitatief hoogwaardige gebiedsontwikkelingen. Archeologie en archeologische vondsten vormen daar een relevant onderdeel van. Hun toegevoegde waarde is wezenlijk. Archeologische vondsten zijn bij uitstek geschikt om de geschiedenis en het verhaal van een gebied te vertellen. Het is belangrijk hen op die manier levend te houden. Archeologie kan een belangrijke pijler vormen van een inspirerende visie op een plek en een project. Het historische aspect is beeldend en spreekt velen aan. Initiatiefnemers bereiken daar in de praktijk een breed publiek mee. Wij staan dan ook achter het belang dat de Raad voor Cultuur aan het onderwerp hecht. Dat belang delen wij. Daarom is de NEPROM bijvoorbeeld ook vertegenwoordigd in het Centraal College van Deskundigen Archeologie.

Integrale aanpak

Essentieel is de integrale visie die onze leden in hun projecten voorstaan. Participatie neemt daarbij een prominente en gebiedsgerichte rol in. Dezelfde aanpak volgt de Regering in de Omgevingswet. Veel aspecten spelen een belangrijke rol. Natuur, duurzaamheid, lucht- en waterkwaliteit, klimaatadaptatie en gezondheid zijn willekeurig gekozen voorbeelden van andere aspecten die ook en net zo belangrijk zijn als erfgoed bijvoorbeeld. Dit lijstje van kwaliteiten en bijbehorende onderzoeken is zeker niet volledig.

Het is belangrijk dat wij ons daar allemaal rekenschap van geven. Anders lukt het niet de belangrijke maatschappelijke opgaven waar wij gezamenlijk voor staan op het gebied van bodem, energietransitie, woningbouw etc. te realiseren. Het is belangrijk dat doel voor ogen te houden. Daarom vragen wij van u een goede interdepartementale samenwerking na te streven bij het bepalen van uw standpunt over het rapport, specifiek met het ministerie van Binnenlandse Zaken en de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening; Hugo de Jonge. Anders is het blikveld simpelweg te beperkt.

Focus aanbrengen

Wij ondersteunen het advies van de Raad voor Cultuur om ervoor te zorgen dat het bevoegd gezag voldoende archeologische kennis in huis heeft. Wij laten daarbij in het midden hoe dat

georganiseerd wordt. Een archeoloog kan namelijk helpen de juiste en proportionele keuzes te maken. Een belangrijke sleutel voor het maken van de juiste belangenafweging tussen alle deelonderwerpen die spelen in projecten, is volgens ons namelijk het aanbrengen van focus in benodigde archeologische onderzoeken in plaats van -haast als een reflex- vragen van meer en diepere onderzoeken en velerlei verzoeken om meer geld daarvoor. De kosten van archeologisch onderzoek zijn immers uitputtend geregeld in de Omgevingswet; specifiek in de Aanvullingswet Grondeigendom Omgevingswet, het Aanvullingsbesluit Grondeigendom Omgevingswet en de bijbehorende kostensoortenlijst.

Innovatiefonds

Tegen deze achtergrond wekt het geen verbazing dat wij de aanbeveling om tot de oprichting van een innovatiefonds te komen, dat deels door initiatiefnemers gevuld zou moeten worden niet op onze sympathie kan rekenen en niet gesteund wordt door ons. Het had echt voor de hand gelegen dat de Raad voor Cultuur ons betrokken of gehoord had voordat dit advies kennelijk op het laatste moment aan het rapport toegevoegd werd. Het miskent ook het algemeen maatschappelijk belang van voldoende woningbouw en de huidige problematiek op de woningmarkt, die primair gekenmerkt wordt door een groot tekort aan betaalbare woningen. De problematiek is sinds het uitbrengen van het rapport vanwege het uitbreken van de oorlog in Oekraïne overigens nijpender is geworden. Bouwkosten waren daarvoor en zijn sindsdien sterk stijgende. Het einde is nog niet in zicht. De tekorten aan woningen en bouwmaterialen zijn groot, betaalbaarheid lijkt onbereikbaar en doorlooptijden in projecten worden langer. Uiteindelijk wordt de consument hier de dupe van.

Wij vertrouwen erop u met deze achtergrondinformatie van dienst te zijn geweest.
Wij zijn graag bereid en beschikbaar om over het rapport verder in gesprek te gaan met u.

Met vriendelijke groet,

Jan Fokkema
directeur NEPROM

Tweede Kamer (commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, commissie Binnenlandse Zaken),
het Ministerie van BZK en de Raad voor Cultuur